

чином, інвестори вкладатимуть кошти безпосередньо в активи, не приймаючи на себе ризики фонду, оскільки він не здійснює іншої діяльності. Крім того, такий інвестиційний фонд має бути тільки закритим, оскільки згідно статті 4 ЗУ Про ІСІ дивіденди по цінним паперам ІСІ відкритого та інтервального типу не здійснюються, а відповідно до механізмів сек'юритизації інвесторам повинні сплачуватись відсотки, які генерують сек'юритизовані активи. Відповідно до вимог чинного законодавства та згідно з функціями, які покладаються на SPV в процесі класичної сек'юритизації, роль такої компанії в Україні може виконувати пайовий інвестиційний фонд закритого типу.

Література

1. *Бэр Х. П.* Секьюритизация активов. — М.: Волтерс Клувер, 2006. — 586 с.
2. *Васильченко З. М., Криклій А. С., Ігнат'єва О. О.* Сек'юритизація активів у системі управління банківськими ризиками // Економіка та держава. — 2007. — № 11. — С. 14—16.

УДК 631.16

В. В. Побірченко, канд. географ. наук, доц.
кафедри міжнародної економіки,
Таврійський національний
університет ім. В. І. Вернадського

ДЖЕРЕЛА ЗАЛУЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ЩОДО ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРАРНИХ ГОСПОДАРСТВ В УКРАЇНІ

Формування ефективних земельних відносин в Україні і розвиток сфери матеріально-технічного забезпечення аграрного виробництва та досягнення його конкурентоспроможності в значній мірі залежить від залучення і використання інвестицій. Основним джерелом формування інвестиційного розвитку аграрної сфери є: власні кошти сільгосптоваровиробників, ресурси фінансово-кредитної системи, приватний капітал, кошти державного бюджету, іноземний капітал.

В структурі інвестицій в аграрному секторі економіки України важливе місце займають прямі іноземні інвестиції. Станом на 01.07.09 р. починаючи з 1992 року, в аграрну сферу України було

залучено 2,6 млрд дол. США прямих іноземних інвестицій (ПІІ) (6,9 % загального обсягу ПІІ в економіку). З них вкладено 1,8 млрд дол. США (4,7 %) у 769 підприємств харчової та переробної промисловості та 0,8 млрд дол. США (2,2 %) у 668 сільськогосподарських підприємств [3]. Аналіз прямого іноземного інвестування в сільському господарстві України свідчить про його недостатній обсяг.

Найбільш популярною формою організації підприємств із залученням прямих іноземних інвестицій в аграрну сферу економіки, є створення спільних підприємств (СП), так як на їх долю припадає 50,4 % від усіх створених підприємств із іноземним капіталом. У 2009 р. на СП припадало 45,0 % загальної суми прямих іноземних інвестицій у сільському господарстві [4]. Однак слід зазначити, що із новостворених СП випускають продукцію лише 67,0 % підприємств, решта зайнята у сфері посередництва.

Орієнтована структура зарубіжних капіталовкладень у сільськогосподарській галузі така: рослинництво — 78,0 %, тваринництво — 17,0 % та обслуговування сільського господарства — 5,0 %. Тобто найбільш привабливим для іноземних інвесторів є рослинництво, причому більша частка припадає на вирощування зернових культур — 55,0 %, цукрових буряків — 9,0 % та олійних культур — 7,0 %. Серед тваринницьких галузей найбільше вкладено капіталу у птахівництво — 9,0 %, м'ясне та молочне скотарство — 7,0 % [5].

Загальна кількість країн-інвесторів, які здійснили пряме інвестування в сільське господарство та мисливство України за результатами 9 місяців 2009 року, становить 39. Найбільшими іноземними вкладниками в даний сектор економіки є: США — 31,1 %; Великобританія — 10,8 %; Кіпр — 8,0 %; Ліхтенштейн — 8,0 %; Нідерланди — 6,3 %; Німеччина — 5,0 %; Данія — 5,0 %; Ліван — 4,5 %; Швейцарія — 2,7 % та Віргінські Британські острови — 1,8 % [4]. Аналіз засвідчує, що більшість країн-інвесторів або є класичними офшорними зонами, або на їх територіях розташовані вільні економічні зони, зони пріоритетного розвитку тощо. Тобто можна припустити, що джерелами прямих іноземних інвестицій є капітал вітчизняних підприємств, що вивозиться за кордон України з метою зменшення податкового тягара та бюрократичного контролю.

Існують перешкоди в залученні інвестицій, в тому числі: високі ризики, пов'язані із специфікою сільського господарства (кліматичні умови, тривалість виробничого процесу, відсутність страхового відшкодування втрат) та економічною ситуацією в країні; низька інвестиційна привабливість галузі та підприємств,

нерозвинена інфраструктура; високий рівень кредитних ставок комерційних банків; відсутність ефективної амортизаційної політики, яка б дозволяла стимулювати використання амортизаційних відрахувань (обрати найсприятливіший режим відновлення основного капіталу); неусталена політика щодо механізмів державного втручання та регулювання, яка не додає впевненості потенційним інвесторам та ін. [1; 2; 5].

Позитивними чинниками для залучення інвестицій в аграрний сектор України є: досить високий рівень приватизації сільськогосподарських підприємств та підприємств агробізнесу; наявність кваліфікованої, відносно незайнятої, а тому дешевої робочої сили з досвідом роботи в сільському господарстві; вигідне географічне положення; забезпеченість природними ресурсами; сприятливі для сільського господарства кліматичні умови та ґрунтовий покрив; потужний переробний сектор.

Для активізації інвестиційних процесів і підвищення інвестиційної привабливості аграрного сектора необхідно на державному та регіональному рівні реалізувати наступний ряд заходів: опрацювання науково обґрунтованої стратегії розвитку економіки в цілому; стабілізація макроекономічної ситуації; формування ефективної ринкової інфраструктури; зниження рівня «тінізації» економіки; ліквідація збиткових сільськогосподарських підприємств та підприємств харчової промисловості; вдосконалення лізингових операцій, у тому числі розвиток приватних лізингових компаній; реформування амортизаційної системи шляхом її лібералізації та посилення інвестиційної спрямованості, що передбачає запровадження механізмів стимулювання прискореної амортизації, розроблення механізмів тимчасового переведення амортизаційних відрахувань у фінансові інвестиції; підвищення фінансової дисципліни в частині виконання державних зобов'язань з фінансування інвестиційних витрат; стимулювання довгострокового банківського кредитування та зниження банківських відсотків; формування стабільної нормативно-правової бази [1; 2].

Література

1. Аграрна реформа в Україні / [П. І. Гайдучкий, П. Т. Каблук, Ю. О. Луценко та ін.]. — К. : ННЦ ІАЕ, 2005. — 424 с.
2. *Макаренко П. М.* Моделі аграрної економіки / П. М. Макаренко. — К.: ННЦ ІАЕ, 2005. — 682 с.
3. <http://www.minagro.gov.ua/page/?8932>
4. http://ukrstat.gov.ua/control/uk/localfiles/display/express/expres_u.html
5. <http://expert.ua/articles/7/0/6744/>